

Parohia „Înălțarea Domnului”

Str. Grădiniței 1, Pașcani, jud. Iași
@ inaltareadomnului.pascani@gmail.com
Preot Pavel Postolachi ☎ 0745 644 256
Preot Marius Tabarcea ☎ 0745 776 456

Bucurați-vă!

„Bucurați-vă în nădejde; în suferință fiți răbdători; la rugăciune stăruți!” (Romani 12, 12)

Anul I (2020) • Nr. 3 • 13 Decembrie

Publicație editată și distribuită gratuit de Parohia „Înălțarea Domnului” Pașcani, Protopopiatul Pașcani

Calea spre mântuire ➤ Să fim răbdători!

Necazuri, supărări, eșecuri, nenorociri, durere, plâns, boli, moartea sunt hrana și băutura zilnică a omului. Să nu vă temeți de ele. Toate acestea nasc sfințenia, îl nasc pe Dumnezeu înlăuntrul nostru.

ARHIMANDRITUL EMILIANOS SIMONOPETRITUL

Cuvânt despre cele două ospețe

Sfântul Ioan Maximovici

Acum, în fața ochilor minții noastre se află două ospețe, despre care ne vorbește pericopa evanghelică de astăzi.

Unul dintre ospețele descrise în pildă este dat de un împărat plin de bunăvoință și milostiv. Însă când ospățul era gata, cei chemați n-au venit. Ei au preferat să se ocupe unii cu cumpărături, alții cu treburi gospodărești; iar alții, prinzându-i pe soli, i-au batjocorit, iar pe unii chiar i-au omorât, împăratul, mâniat, pedepsindu-i aspru pe vinovați, își trimise iarăși slugile sale să cheme la ospăț pe oricine ar întâlni în cale. Se adună o mulțime de oameni, și când împăratul veni să-i vadă, zări pe unul care nu era îmbrăcat în haine de sărbătoare. El îl întrebă de ce nu a venit îmbrăcat cum se cuvine, iar acela tăcu, arătându-și astfel disprețul față de împărat și nedorința de a participa la sărbătoare, motiv pentru care a fost dat afară. Astfel, **la acest ospăț au fost mulți chemați, dar puțini au fost și aleși**, care au luat parte la cină.

Al doilea ospăț nu este o pildă, ci este real. Este banchetul nelegiuitului Irod. Se vede că la acest banchet nici unul dintre cei chemați nu a refuzat să vină, toți erau îmbrăcați de sărbătoare și se desfătau după pofta inimii. El s-a petrecut în beție, desfrâu nestăvilite de simțul rușinii și de conștiință și s-a terminat cu o imensă crimă: uciderea lui Ioan Botezătorul.

Aceste două ospețe sunt chipurile a două feluri de viață, a două moduri de desfătare. Primul este **închipuirea ospățului duhovnicesc**, a desfătării duhovnicești. El este făcut de Domnul. Acest ospăț este Biserica lui Hristos. Noi suntem invitați la acest ospăț atunci când suntem chemați să participăm la slujbele bisericesti, mai ales la dumnezeiasca Liturghie și la împărțirea cu dumnezeu-

iescul Trup și Sânge al lui Hristos, (când suntem chemați) la fapte bune, la luare-aminte și la trezvie. Noi refuzăm să mergem la acest ospăț când nu venim la slujbele Bisericii, când, în loc de bine, facem rău, când preferăm grijile și plăcerile lumești în locul vieții în Dumnezeu. Noi nu venim în haine de nuntă când vieții trăie în Dumnezeu ii aducem dispoziții străine și păcătoase. Fiecare dintre noi este chemat de multe ori pe zi la acest ospăț și de fiecare dată refuză când, în locul celor duhovnicești și dumnezeiești, le preferă pe cele trupești și păcătoase.

Și la banchetul lui Irod suntem chemați de multe ori pe zi. Adesea nu observăm imediat că răul ne ispitește. Păcatul începe întotdeauna cu lucruri mărunte. La început, Irod chiar îl asculta cu plăcere pe Ioan Botezătorul, el înțelegea păcatul faptei sale, dar nu s-a luptat cu păcatul și a ajuns până la uciderea acestui mare drept. Noi mergem de fiecare dată la josnicul banchet al lui Irod când, în loc de bine, alegem răul, plăcerile trupești, păcătoase, nemilostivirea, neatenția față de propriul suflet și așa mai departe.

Începând cu lucruri mărunte, este deja greu să te oprești și dacă apoi nu-ți vii în fire la vreme și nu te silești să te lupti cu tine însuși, poți ajunge până la cele mai mari păcate și crime, după care vor urma chinurile veșnice.

Și astăzi, Ioan Botezătorul îl cheamă pe fiecare dintre noi: „**Pocăiți-vă, că s-a apropiat împărăția Cerurilor**”. Pocăiți-vă, ca să vă desfătați în luminoasele și veșnicele cărări ale cinei Mielului» jungheat pentru păcatele întregii lumi, și ca să nu împărțiți cu diavolul cina răutății și a chinurilor tartarului (în gheena), în întunericul de nepătruns.

Dosoftei, Mitropolitul care a adus limba română în Sfântul Altar

Nicolae Pintilie

De multe ori, nu conștientizăm că noi, românii, suntem printre puținii ortodocși care dialogăm cu Dumnezeu în limba pe care am învățat-o încă din leagăn. Nu ne chinuim, la biserică, să traducem mesajul, în timp ce acasă vorbim altfel.

Deși astăzi credem că, pentru a ne ruga, nu avem nevoie de o limbă anume, de una sacră – întrucât Dumnezeu este „mai presus de gând și de cuvânt” – nu aceasta era concepția și în urmă cu câteva secole. Sinodul endemic de la Constantinopol din anul 1759 recunoștea drept limbă liturgică sacră doar greaca veche. Același lucru se întâmpla și în spațiul slav, acolo unde rugăciunea era făcută în slava sfinților Chiril și Metodiu.

Țările Române, aflate la granița celor două mari tradiții, au oscilat în folosirea limbii liturgice. Studiile lingvistice au demonstrat că, în primele secole, strămoșii noștri au folosit limba de acasă și la biserică. Apoi, o dată cu introducerea paleoslavei în Cancelaria Domnească și în actele oficiale, această limbă a ajuns și pe buzele slujitorilor sfințiți. Primele cărți caligrafiate, apoi tipărite, au fost în slavonă.

(continuare în pagina 2)

Dosoftei, Mitropolitul care a adus limba română în Sfântul Altar

Nicolae Pintilie | Doxologia.ro

(continuare din pagina 1)

Abia prin secolul al XVI-lea, în cărțile de cult s-a simțit nevoia limbii române. Dar, influența era prea mare. Textul a fost păstrat în slavonă, iar povăturile tipiconale sau practice au fost prezentate în limba română.

Cu toate acestea, oamenii nu au încetat vreodată a se ruga românește, a trăi românește. Începând cu mitropolitul Dosoftei în Moldova, diaconul Coresi, care a activat atât în Ardeal, cât și în Țara Românească, până la mitropolitul Antim Ivireanul – cu toții și-au dorit ca poporul să se roage în limba strămoșilor. Așa scria mitropolitul Antim Ivireanul în prefața unei cărți: „Românii noștri în biserică stau ca boii, neînțelegând ce se citește și ce se cântă și ies din biserică fără niciun folos, am hotărât a preface cărțile din limba slavonească și grecească în limba noastră proastă românească, dar a noastră și a le da la lumină!”.

Doamne miluiește vs. Gospodi pomilui

Dumnezeu, Tatăl, Treime, credință, întrupare, înviere, înălțare, biserică, rugăciune, Fecioara, potir, pâine, Trup și Sânge, cuvinte esențiale în manifestarea credinței noastre, sunt cuvinte pur românești, pe care strămoșii nu au avut ocazia să le rostească în biserică. Cel care a avut curajul să ducă în Sfântul Altar limba română, care nu era una sacră, a fost mitropolitul Moldovei, Dosoftei – în secolul al XVII-lea. O făcuse cu puțin înainte, la Brașov, și diaconul Coresi. Însă, majoritatea termenilor enumerați mai sus rămăseseră în forma slavonă.

Născut, crescut și educat într-o familie profund românească, Dosoftei Barilă a profitat și de școlile occidentului. La Liov, unde a studiat la Școala Frăției Ortodoxe, a învățat limbile clasice, greaca și latina, apoi slavona bisericească, ucraineana și polona devenind, astfel, unul dintre poligloții vremii. Această erudiție i-a permis să se gândească la introducerea limbii românești în cultul liturgic. Avea, prin educația sa, instrumentele necesare. Astfel, convingerea de căpătâi a marelui mitropolit a fost aceea că poporul trebuia să înțeleagă slujba Sfintei Biserici: „să-nțaleagă toată spăsenia lui Dumnedzău cu întreg înțeles”.

Din dragoste pentru poporul român și limba română, mitropolitul a cerut Patriarhiei Constantinopolului binecuvântarea pentru tipărirea unor cărți cu textul liturgic în limba țării. Deși argumentarea a fost bine construită, răspunsul a fost negativ, considerându-se o inovație introducerea limbii române în cultul liturgic.

Cu toate obstacolele, mitropolitul Dosoftei a făcut primul dar limbii liturgice românești și întregului popor român:

Dumnezăiasca Liturghie (Iași, 1679). Cartea a fost retipărită într-o ediție îmbogățită, în anul 1683, reprezentând prima traducere în care erau cuprinse toate cele trei Liturghii în limba română. „Din cât S-au îndurat Dumnedzău de ne-au dăruit mila Sa, dăruim și noi acum deodată acest dar limbii românești, svânta Liturghie, scoasă pre limba rumânească de pre elinească, de lauda lui Dumnedzău să-nțaleagă toț carii nu-nțaleg sârbește sau elinește. Carea primind ca un odor cel mai scump ceresc, pre Dumnedzău să laudaț, și pre noi la svânta rugă nu uitareț, și fiți sănătoș”.

Lucrarea a fost, cu adevărat, o temelie a limbii liturgice românești. De această traducere s-au folosit toate edițiile ulterioare. Astfel, liturghierele editate de Sfântul Mitropolit Antim Ivireanul (Târgoviște, 1713), de mitropolitul Iacov Putneanul (Iași, 1759) sau de mitropolitul Veniamin Costachi (Iași, 1818) au la bază limba poetică a mitropolitului moldovean. În aceste condiții, putem afirma faptul că Sfântul mitropolit Dosoftei este părintele Liturghierului românesc.

De la text liturgic, la poezie românească

Având sprijinul spătarului Nicolae Milescu, Mitropolitul Dosoftei a primit de la Moscova un teasc tipografic. Printre primele cărți care au văzut lumina tiparului în românește se numără *Psaltirea în versuri* și *Acatistul Născătoarei de Dumnezeu*. Cu 8.643 de versuri așezate în peste 500 de pagini, Psaltirea este o premieră în istoria literaturii române.

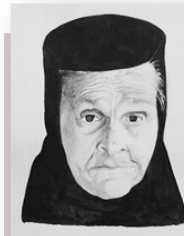
Iată cum vorbea, peste ani, Mitropolitul Veniamin Costachi – despre impactul Psaltirii: „Stihurile lui David, în vers românesc, desfătau auzul intelectualilor, tinerii școlari din așezămintele de cultură de la curțile domnești, mănăstiri și biserici, respirau graiul lui Dosoftei. Datorită frumuseții graiului, această carte lua drumul către toate ținuturile locuite de români. Spre acești mulți, talpa țării, pavăza și slava ei, își îndrepta el dragostea”. Mai târziu, George Călinescu, în *Universul poeziei* (1947) și în *Istoria literaturii române de la origini până în prezent* (1941), afirmă că „geniul poeziei lui Eminescu, Macedonski, Alecsandri, Arghezi și Blaga au la temelie versul mitropolitului Dosoftei, făuritorul stihologiei românești”.

La Iași, prin Sfântul Dosoftei își au începutul două mari tezaururi ale poporului nostru: **limba liturgică** și **versul românesc**. Român, ierarh, poet, erudit, poliglot, patriot și martir pentru țară, Sfântul Dosoftei a liturghisit și a versificat în limba pe care a învățat-o din leagăn, mărturisind tuturor că putem vorbi cu Dumnezeu și în românește.

Bucurie

Maica Teodosia (Zorica Lațcu)

Ca sufletul de schimnic în pustie,
Adânc pătrund în tine, Bucurie!
Străbat încet cărările deșarte,
Încolo, înspre miezul tău, departe.
Mă biciuiește vântul tău fierbinte,
Rupând bucăți din slabele-mi veșminte;
Mă bate soarele cu raze grele
Și seceta-mi brăzdează cute-n piele;
Mi-a ars dogoarea frigurilor chipul,
M-a fript la tălpi cu foc uscat nisipul.
Ca sufletul de schimnic în pustie,
Petrec adânc în tine, Bucurie!
Când lutul meu se mistuie-n dogoare,
În duh trimiți mireasma de răcoare.
Când sufletul mi-e foc fără prihană,
Îl potolești cu ploile de mană...
Când buzele îmi tremură, uscate,
În duh reverși cuvinte luminate;
Și când de sete sufletul îmi moare,
Țășnesc din tine tainice izvoare.
Ca sufletul de schimnic în pustie,
Te preamăresc, Izvor de Bucurie!

Maica Teodosia,
„monahia cu suflet de poezie”

Date biografice

Zorica Lațcu s-a născut la 17 martie 1917, la Mezotur, în Ungaria, în familia avocatului ardelean Ion Lațcu, refugiat din cauza războiului. Între 1936-1940 urmează la Cluj Napoca cursurile de filologie clasică, limba greacă și latină din cadrul Facultății de litere.

Sub povățuirea părintelui Arsenie Boca, dorița de a intra în monahism s-a născut în sufletul Zoricăi, făcând-o să trăiască o viață dăruită în întregime lui Dumnezeu. Această trăire este redată în mai multe poezii, între care: *Focul*, *Cenușa*, dar și în poeziile scrise mai târziu și care descriu puritatea vieții simple a sufletului care se umple de har, atunci când se predă lui Dumnezeu și merge înspre El. În 1948 a intrat ca monahie în Mănăstirea Vladimirești de lângă Tecuci și a luat numele de Teodosia. În 1956 a fost arestată și închisă la închisoarea din Miercurea Ciuc. Va reveni în Mănăstire abia în martie 1990.

A plecat la Domnul în data de 9 august 1990, la vârsta de 73 ani.